

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5Tos/107/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120012214
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Žovinec
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2120012214.2

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Žovinca a sudcov JUDr. Kataríny Batisovej a Mgr. Pavla Macháča, v trestnej veci vedenej proti odsúdenému: R. T., nar. XX.XX.XXXX, t. č. v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o návrhu odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 10.11.2020 č.k. 28PP/15/2020-26, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 25.2.2021 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného R. T., nar. XX.X.XXXX, z a m i e t a .

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením Okresný súd Trnava rozhodol podľa § 66 ods. 1 písm. b), ods. 2 Trestného zákona tak, že návrh odsúdeného R. T., nar. XX.XX.XXXX v F., t. č. v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 2T/80/2018 zo dňa 29.11.2018 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23To/2/2019 zo dňa 04.02.2019 zamietol.

2. Proti uvedenému uzneseniu podal odsúdený priamo na verejnom zasadnutí, ihneď po jeho vyhlásení, sťažnosť, ktorú bližšie odôvodnil podaním zo dňa 23.11.2020. V písomných dôvodoch sťažnosti uvádza, že napadnuté uznesenie považuje za nepostačujúce z hľadiska vyhodnotenia a posúdenia celkového skutkového stavu, kde súd nevenoval náležité starostlivosť a pozornosť pri zhodnotení všetkých okolností a dôkazov pri vyvodzovaní jeho záverov. Toto malo podľa odsúdeného za následok nesprávne právne posúdenie návrhu odsúdeného a zároveň týmto postupom došlo k porušeniu práv odsúdeného na obhajobu a spravodlivý súdny proces. Ďalej namieta, že napadnuté uznesenie nie je riadne a náležité odôvodnené. Namieta, že splnil všetky podmienky na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ako formálnu podmienku tak aj materiálne podmienky. Uvádza, že v rámci výkonu trestu odňatia slobody došlo k jeho polepšeniu, pracoval na rozvoji svojej osobnosti, snažil sa plniť povinnosti a správal sa v súlade s ústavným poriadkom. V tejto súvislosti poukázal na hodnotenie ústavu. Ku skutočnosti, že mu nebola udelená disciplinárna odmena uvádza, že nemal možnosť si sám udeliť disciplinárnu odmenu, aj keď svojim správaním a plnením povinností preukázal to, že výkon trestu odňatia slobody splnil svoj účel. Vyvinul maximálne úsilie a snažil sa svojim správaním v ústave a dodržiavaním ústavného poriadku o to, aby mu bola disciplinárna odmena uložená. K tretej materiálnej podmienke uvádza, že za predošlé trestné činy už bol raz potrestaný a podľa ústavy SR nemôže byť trestaný viac krát za jeden trestný čin. Svoju minulosť ľutuje a uvádza, že v budúcnosti povedie riadny život, nakoľko už má dosť vysoký vek a zdravotné ťažkosti. Opätovne poukazuje na nedostatočne odôvodnené napadnuté uznesenie a poukazuje na čl. 6 Dohovoru a čl. 46 ods. Ústavy.

3. Prokurátor sa na verejnom zasadnutí vzdal práva podať sťažnosť.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a

b) konanie predchádzajúce týmto výrokmi napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná.

4. Krajský súd v Trnave na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku, preskúmal správnosť a zákonnosť napadnutého výroku, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj správnosť postupu konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo. Sťažnosť podala oprávnená osoba, v zákonnej lehote a smerujú voči výroku, proti ktorým je tento opravný prostriedok prípustný.

5. Preskúmaním napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo sťažnostný súd zistil nasledovné.

6. Napadnutým uznesením rozhodol prvostupňový súd o návrhu odsúdeného na podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý si vykonáva na základe rozhodnutia citovaného v odôvodnení prvostupňového uznesenia. Návrh odsúdeného zamietol z dôvodu, že hoci odsúdený spĺňa formálnu podmienku ako aj prvú materiálnu podmienku, nespĺňa druhú materiálnu podmienku na podmienkové prepustenie, a síce skutočnosť, že sa od odsúdeného môže očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Prvostupňový súd v tejto súvislosti konštatuje, že odsúdený bol doposiaľ sedemkrát súdne trestaný, pričom aktuálne vykonáva odsúdený trest odňatia slobody za zločin týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, keď od roku 2008 do roku 2018 sa dopúšťal dlhodobého závažného protiprávneho konania - týrania vlastnej družky. Napriek tomu, že predchádzajúce odsudzujúce rozhodnutia sa týkali skutkov spáchaných v dávnejšom období (rozhodnutia od roku 1970 do 1987), išlo spravidla o násilnú trestnú činnosť. Resocializačná prognóza odsúdeného je podľa hodnotenia rizika sociálneho zlyhania menej priaznivá. U odsúdeného je teda badateľná zvýšená miera agresivity, ktorú si minimálne od roku 2008 začal „vybíjať“ na svojej družke. Z hľadiska generálnej prevencie trestu preto súd konštatuje, že vykonaná doba uloženého trestu odňatia slobody nie je adekvátna spáchanému skutku. Podľa názoru súdu slušné správanie a zodpovedné plnenie si povinností odsúdeného v prostredí ústavu na výkon trestu odňatia slobody neposkytuje bezpečný záver o tom, že by bol odsúdený v prípade podmienkového prepustenia na slobodu dostatočne pripravený viesť riadny život a nedopúšťať sa opätovne rovnakej trestnej činnosti aj mimo ústavu. Je totiž rozdiel, akým spôsobom sa správa (resp. môže správať) odsúdený v podmienkach ústavu a v podmienkach mimo ústavu na slobode.

7. Uvedené zistenia, ktoré bral prvostupňový súd do úvahy pri svojom rozhodnutí, sú zistené správne a sú tými relevantnými skutočnosťami, ktoré bolo potrebné zvážiť a vyhodnotiť v súvislosti so skúmaním splnenia podmienok na podmienkové prepustenie odsúdeného.

8. Súd prvého stupňa správne zistil, že odsúdený splnil formálnu podmienku ako aj prvú materiálnu podmienku na podmienkové prepustenie a zároveň správne a v súlade so zákonom posúdil nespĺnenie druhej materiálnej podmienky.

9. Sťažnostný súd zdôrazňuje že pri vyhodnotení druhej materiálnej podmienky je potrebné posúdiť všetky okolnosti, ktoré súvisia s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám a pravidlám, povahu a charakter spáchanej trestnej činnosti. Je preto správny postup prvostupňového súdu, ktorý komplexne posudzoval osobnosť odsúdeného, charakter trestnej činnosti aj resocializačnú prognózu odsúdeného.

10. Krajský súd v tejto súvislosti poukazuje na resocializačnú prognózu odsúdeného, ktorá sa javí ako menej priaznivá, vzhľadom na opakované páchanie trestnej činnosti (7 krát súdne trestaný) a závislosť od alkoholu. Odsúdený síce má väčšinu zo záznamov v RT zahladených, avšak na tieto možno prihliadať ako na skutočnosti odôvodňujúce predpoklad vedenia riadneho života po výkone trestu. Navyše tieto skutočnosti svedčia o tom, že si z predchádzajúcich odsúdení nevzal žiadané ponaučenie, ktoré by ho primälo k tomu, aby sa už ďalej nedopúšťal trestnej činnosti a aby viedol riadny život.

11. Početnosť predchádzajúcich odsúdení vedú potom k logickému záveru, že ani predchádzajúce odsúdenia nemali na neho ten výchovný účinok, aby ho viedli k riadnemu životu. V prípade odsúdeného teda prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred ním ako páchatelom trestnej činnosti. Niet prečo sa rozumne domnievať, že podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody už splní svoj zákonom sledovaný účel. Trestná minulosť odsúdeného vyvoláva zreteľnú obavu z recidívy jeho protiprávneho správania sa v prípade jeho podmienkového prepustenia.

12. U odsúdeného sa jedná o recidivistu, ktorý si musí byť vedomý okolností, majúcich vplyv na ukladané tresty, na ich dĺžku, aj na možnosti podmienkového prepustenia, v prípade opakovanej trestnej činnosti. Záver z celkového zhodnotenia osoby odsúdeného a jeho doterajšieho života teda ani podľa názoru sťažnostného súdu neumožňuje prijať pozitívnu prognózu jeho budúceho správania t. j. že bude žiť v súlade s právnymi, etickými a morálnymi normami spoločnosti. Je možné preto konštatovať, že výchovné pôsobenie a pozitívne pôsobenie je možné iba počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody.

13. Aj sťažnostný súd upozorňuje, že na podmienkové prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neexistuje právny nárok, podmienkové prepustenie je na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku

všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť riziko recidívy, pričom takou okolnosťou je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného. Zmysel podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol odsúdený automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania.

14. A preto, aj napriek tomu, že odsúdený splnil formálnu podmienku, nesplnil jednu z materiálnych podmienok, a síce predpoklad vedenia riadneho života. Na podmienené prepustenie je nevyhnutné splnenie všetkých zákonom stanovených podmienok súčasne, tzn. pozitívne rozhodnutie o podmienenom prepustení nemôže byť v zmysle zákona opreté výlučne o dobré správanie odsúdeného vo výkone trestu.

15. Odsúdený v sťažnosti uvádza, že súd v napadnutom uznesení uviedol, že nie sú splnené podmienky pre podmienené prepustenie, resp. že v prípade odsúdeného bola splnená iba formálna podmienka. V tejto súvislosti sťažnostný súd konštatuje, že súd prvého stupňa v napadnutom uznesení zistil nesplnenie iba druhej materiálnej podmienky - očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného na slobode. K prvej materiálnej podmienke - preukázanie polepšenia v ústave na výkon trestu odňatia slobody, súd prvého stupňa uviedol, že vo vzťahu k odsúdenému neboli konštatované žiadne negatívne skutočnosti a poznatky o jeho osobe, ktoré by mali za následok nesplnenie tejto materiálnej podmienky, s čím sa sťažnostný súd stotožňuje.

16. Námietku odsúdeného, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je nedostatočne odôvodnené považuje sťažnostný súd za nedôvodnú. Prvostupňový súd vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na svoje rozhodnutie a skutočnosti, ktoré zistil z vykonaného dokazovania správne vyhodnotil. Úvaha prvostupňového súdu pritom vychádza z logického zhodnotenia zistených skutočností. Napadnuté uznesenie následne súd prvého stupňa riadne a náležite odôvodnil, zrozumiteľne objasnil splnenie, resp. nesplnenie podmienok na podmienené prepustenie odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody a jasne uviedol, z akých skutočností vychádzal a o aké skutočnosti oprel svoje rozhodnutie.

17. K námietke odsúdeného, že za predošlé trestné činy už bol raz potrestaný a podľa ústavy SR nemôže byť trestaný viac krát za jeden trestný čin, sťažnostný súd uvádza, pri rozhodovaní o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody treba vždy zhodnotiť osobu odsúdeného a celý jeho doterajší život, vrátane jeho správania pred spáchaním trestného činu, správania, ktoré viedlo k jeho spáchaniu ako aj správania vo výkone trestu odňatia slobody. Tieto okolnosti pritom nemožno hodnotiť izolovane, ale je nutné ich posudzovať vo vzájomných súvislostiach. Len tak je totiž možné spoľahlivo posúdiť či aktuálne správanie sa odsúdeného a plnenie jeho povinností vo výkone trestu odňatia slobody nie je len vonkajším prejavom jeho prispôsobenia sa prostrediu ústavu na výkon trestu, ale je výrazom skutočných zmien jeho osobnosti odôvodňujúcich nádej, že v budúcnosti povedie riadny život. Očakávania správania sa odsúdeného v budúcnosti je možné vyvodiť z objektívnych okolností, ktoré sa už stali a ktoré musí súd logicky vyhodnotiť. Ohľadne správania sa odsúdeného v budúcnosti súd pri rozhodovaní o podmienenom prepustení vyvodzuje iba predpoklady a očakávania, pretože logicky nemôže vedieť, čo sa v budúcnosti skutočne stane. Správanie sa odsúdeného v minulosti má v tomto prípade rozhodujúci význam pri určení pravdepodobnosti jeho správania sa v budúcnosti.

18. Samotnou okolnosťou, ktorá má nepochybne veľký význam, je teda predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho prípadnej trestnej činnosti, pričom pozitívna prognóza budúceho správania sa odsúdeného je nutným predpokladom pre rozhodnutie o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti. Súdom môže pri hodnotení osoby odsúdeného prizerať na skutočnosť, že sa v minulosti dopustil trestných činov a z toho vyvodíť príslušné závery z hľadiska jeho vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným Trestným zákonom a možnosti jeho nápravy a polepšenia. Súdom pri tomto hodnotení vezme na vedomie len skutočnosť, že sa odsúdený v minulosti dopustil iných trestných činov, pričom nedochádza k opätovnému trestaniu za túto trestnú činnosť, tak ako to odsúdený uvádza vo svojej sťažnosti.

19. Pokiaľ ide o konanie, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia, toto bolo vykonané v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku a odsúdenému bola daná plná možnosť realizovať práva, ktoré mu garantuje zákon.

20. S poukazom na vyššie uvedené, sťažnostný súd zamietol sťažnosť odsúdeného, nakoľko táto nebola dôvodná.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.